

lanak magukról: — Én bizonyosan nem. — Vajon, ki lehet az? — Jézus és János mintha a körön kívül lennének, távol a megütközéstől, a felháborodástól. János csak ennyit mond: — Te tudod, Uram. — Talán Júdás, az iskarióti, aki szemben ül velem? — Ő volna az, itt mellettem?

Júdás elkülönülve, átellenben, az asztal túlsó oldalán, ül. Nem tudni, beszél-e, vagy szólni akar. Kezét választékosan a földön álló boroskorsó fölé nyújtja, amely mögött ott várakozik az ördög, fekete bárányként, és az árulásért járó harminc ezüstpénzt csörgeti. Júdást fekete glória jelöli meg, hátán kígyóbőrre emlékeztető díszítés, haja, szakála, öltözéke éppolyan fekete, mint a bárány. Bő redőjű tógája csavarokban omlik alá. Lehet, hogy beszéd közben gesztikulál, lehet, hogy egy mozdulattal némán mentegetőzik. Jézusra függeszti szemét, de kezének, lábának tartása, testének fél fordulata az ördög irányába mutat. Az mellső lábával int neki, jöjjön, elérkezett az idő. Az asztalon a húsvéti bárány maradványai, fehér, ártatlan, jó ízű volt; a fekete bárány nem tápláléka csak a gonoszoknak, vészt és bünt hoz magával.

Berki Viola képe egyszerre idézi a naiv festészetet és a freskók művészetét. A két főalak — Jézus és János —

szoborszerű tömege nyugalmat és szomorúságot áraszt, csak körülöttük van mozgás, élet, csak a környezetük evi-lági, ők ketten már túlépték ezt az életet. Mivel a kép centrális alakjai harmóniába fogják a kompozíciót, s finom összefonódottságuk szilárd támpontot ad nemcsak a kép szereplőinek, hanem nézőinek, közönségének is. Valamiképpen résztvevőkké avat minket a festő, résztvevőkké, akik Krisztus pillantásával találkozunk, akikre János kérdő tekintete téved. A tanítványok részben magyar parasztcarcok, útszéli keresztek tagbaszakadt, nagy bajszú figurái, részben a középkori freskók átszellemült, prófétikus sémi törvénytudói. A vegetáció is megszelídült: az asztal szélét, a padló kövezetét díszíti, a fal ornamente. A színek direkt azonosságát jellemzésül a középkor festésze és a mai naiv mesterek egyaránt szívesen alkalmazzák, ugyancsak a feliratos magvarázatok, amelyek itt a falon, körkeretbe foglaltak — körülöttük magyaros motívumok —, s azt a pingáló eljárást idézik föl bennünk, amit a magyar parasztfestőtől és a középkor egyszerű nép-diktóraitól megszoktunk és megszerettünk. Berki Viola, ha tehetné csodálatos freskókkal lepné meg a világot.

HEGYI BÉLA

SIMÁNDI ÁGNES VERSEI

Még akkor is

*Még akkor is ha
örülként vet ki a kor
és magányos futásom
csupán az aréna
ivein bukdácsol
végeérhetetlenül*

*még akkor is ha
mindenbe kerül
ez a játék — és rám
dobja marék földjét
a barátok siránkozó
tömege*

*még akkor is —
nekem ez az egyetlen út
fulladva — hajszolva
értelem, akarat
összeszorítottan
tűrni és szeretni*

*mert két nehéz
mozdulat közt
nem szakadt el
a hid —
hiába nem mertem
álmodni évekig*

*sziklára dobott
gyermekkoromat
túlélte a hit.*

Akár az évezredek

Kezed — mint minden kéz
naponta ítél, simít,
barátot szerez és esténként
elpihen.

Hullámok halmozódnak
— és átdereng egy koraesti
emlék a naptár gyorsan
pergő lapjain:

ha elmész — bozótba vesző
lépteid után nem követhetlek
de kezed emléke — a tenger
ezernyi vonala közül
bennem marad — akár az évezredek.

Babits

Székely Aladár fotója

Még hiányzik az a végső soványság
a csontoktól átlýuggatott bőr
még simán omlik szét az arcon —
mely nyugodt mint a fák ősszel
a bölcsesség nyitott edénye

és mégis, — a szem már ismeri
a hajnali harmat ezüst koccanását
a kegyelem tühegyeiről hallgató
szájban már felcsuklik Jónás utolsó
vonagló imája.

Levél

Megértél — kis tested készül
a hosszú útra
homlokod mögött már
kész a program
szűk vagyok erős kis térded
s majdan ölelő karjaidnak
levetsz, gyűrűző mozdulatokkal
hagysz magad mögött
— hogy megragadjanak keményen
s meztelen fázva felüvölts
egy ismeretlen szoba
tárgulni nem akaró sarkai között

de tudd: amit szívemből viszel
csöndes némaságban szívta
hosszú hónapok meleg féltéséből
— erényt és tudást csaltál ki —
nem mind saját birtokom —
én szüllek, de életed nem én adtam
apáddal elfogadtunk — de fogadd
el majd te is magad!
kis vetés vagy — lombosodnod kell
hogy magadtól új utakra lelj
s a csodát, hogy élsz tékozlón
nem felejtethed — mi itt vagyunk veled.